

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIEDAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número. 2 cèntims.
 Fòra de Palma » 2 1/2 »
 Números atrassats » 4 »

Sonará cada dissapte, si té vent á sa flauta.

S'envian es números á domicili, tant á dins Ciutat com á ses Viles, pagant per adelantat á s'Administració (Cadena de Cort n.º 11), 1 pesseta á conta de 16 números.

CONTINUACIÓ de sa llista d'òbres presentades p' es Certámen.

- N.º 5. ¡Oh mores!
 —
 N.º 6. —En es Born fa bòn está.
 —Si qu'hey fa bona fresqueta.
 —Seguemhi Catalineta
 A n' es sillons de su allá.
 (L'IGNORANCIA n.º 9.)
 N.º 7. Monèyes.
 —
 N.º 8. Es covèrbo entra dols, torna agre y es amarch p' es dolents.
 —
 N.º 9. D' estodians sòls de nòm
 S' en passetjan molts p' el mon.
 —
 N.º 10. Es Castell del Rey. (Va sense lema.
 Es un anònim.)

SA REDACCIÓ.

RONDAYA.

Benvolguts lectors de L'IGNORANCIA: Vos fas à sèbre que s'altre dia de pagès vatx sortí de casa per distrèurem un pòch, perque ténch sa dòna amb estat d'interés, y no cregueu que sia à n' es sis per cént, sinó à un'altra casta d'interés que 'm fa está à mí amb un atach de nirvis de butxaca que no me dexa un moment, perque desyara em parla de comprá robetes fines per fé no sé que còses, que diu que son indispensables.

Quant vatx essé à n' es carré, més cremat qu' una monèya, com jò no duya direcció fitza, vatx pensá que 'n llòch passaria milló el rato que dins l'Infern. Y dit y fét; devall, arrib à sa pòrta, demán permís y entr.

¡Oh, germanets méus! allá si qu'hey ha de tota casta de pájaros. Teniu un pòch de paciència y vos contaré demunt, demunt, lo qu'hey vatx veure.

Escoltau bé.

Una vegada dedins, com jò no hey tenia cap Dimòni conegut, vatx demaná à n' es porté, si pagant me proporcion-

ria un guia ò Cicerone que me conduhís per allá dedins, enseñantmè es departaments d'aquell llòch tan gran, y que me pogués doná també algunes explicacions, à lo que me contestá qu'enseguida seria servit, y que no pagaria rès.

Efectivament, éll mateix cridá à un des molts de Dimònis que per allá hey havia, que m'acompañás per tot y que me servís en tot allò que jò li demanás.

Totduna aquell Dimòni lo més placenté del mon em doná sa má dientmè:

—Vénga amb mí si es servit.

Y ja som partits.

¡Ay, germanets méus! lo primé que li vatx demaná per favó, va essé que m'amollás sa má, perque no poria aguantá aquella gròssa calentó que dexava aná sa séua; y totduna m'amollá, dientmè es mateix témps.

—Alèrta, señoret, vaji alèrta à caure, perque es qui cau aquí ja may més s'en axéca.

—Pèrdiga cuydado, señó Dimòni, (li vatx dí,) que ja procuraré jò aguantarmè ben dret.

Amb axò obrí una pòrta y me mostrá un caramull d'ánimes que pegávan uns jiscos, molt més fòrts qu' es que péga aquella locomotora qu' ha nòm Felanitx; y que crech qu' es felanitxés no veurán may si no surten fòra térme; jiscos que responian à ses grans tionades que los donavan una partida de Dimoniets de lo més llétjos que vos pugueu figurá. Tot encortat vatx mirá es guia; y éll me digué:

—¿Veu aquests que cridan tant? Ydò tots han estat empleats des Govern, y se son condemnats per bruts.

—¿Que vòl dí per bruts? (li vatx preguntá.)

—Si señó, per bruts; perqu' ha de sèbre que 'n tot es témps que váren cobrá des *presupuesto*, ja may se tayáren ses ungles.

—Y diguem; ¿aquell que dú uyeres y un Dimòni li pica ets uys, qui es?

—Aquell era Vista de l' Aduana, y en sos molts d'añs que va tení dit *empleo* ja may se va natéjja ses uyeres, y arribá que sa pols qu' hey duya no li dexava conexa si es gèneros eran nacionals

ò estrangés, y per lo mateix també es tròba aquí per brut.

Passárem à un altre departament y me fé veure un altre caramull d'ánimes que cremávan à dins una gran flamada y per devant elles volatetjavan uns paperòts qu' aquelles ánimes volian agafá y no porian.

Jò vejent des mòdo que patían aquelles pòbres no tenia való per preguntá; però es guia me digué:

—¿Veu aquests que creman aquí? Ydò tot son ánimes de Notaris; y aquí cremarán per *in eternum*; perque per descuyt involuntari, segons élls diuen, váren fé moltes escritures y testaments tan mal engarbullats, que per aquest descuyt molts que vestirian de *tiros largos*, ara menjan de l' hospici: y aquests papés que volan son es matexos qu' he dit, y qu' élls voldrian agafá per enmendarlós, però aquest descuyt ja no té remey.

Obrí una altra pòrta y es presentá à sa méua retjirada vista un altre espectacle molt pòch agradós; vatx veure una partida de Dimònis que armats amb gròsses forquetes tiravan al ayre ses moltes d'ánimes que allá hey havia, es mitx des fòch.

—¿Qui son aquests? (vatx demaná.)

—Aquests son Procuradós y hòmos hòns.

—Y diga, señó Dimòni, ¿ets hòmos hòns també vénen aquí?

—*Distingo*, (digué es guia), aquesta casta d'hòmos hòns, son aquells que no més heu son de nòm, y n' hi ha molts que sòlen aná p' es Jutjats, y devegadas còbran de ses dues parts.

—¿Y es Procuradós perqu' es tròban aquí?

—Aquests es tròban aquí perque procuravan més per élls que p' ets altres.

Passárem à un altre enfoñy, y me enseña uns que cremavan en estatues y pens que si no hagués estat p' es gran fúm qu' hey feya tal vegada jò n' haguéra conegut qualcun. Es guia me digué.

—¿Veu aquests que creman aquí y encara es passetjan p' el mon? Ydò aquests son ses ánimes de varios repar

tidós de consums, qu' es pòble vá condemná perque diu que no fèran bé es *reparto*.

—Bòno, (vatx dí jò,) ¿y perque es pòble heu diu ja ha d' essè vè?

—Hòmo, (contestá el Dimòni.) ¿Que no sab que *Vox populì*..... ¿Y més li diré, (continuá el Dimòni,) si per casualitat en coneix qualcun d' aquests repartidós de consums, los fassi present que si en lo sucesiu no heu fan milló, no s' escaparán de vení a ses Calderes d' *En Pere Botero*.

Però entre totes ses còses rares y estupendes qu' a n' aquell llòch hey vatx veure, rès me va cridá tant s' atenció com un Dimòni jove que, enfoñat a un racó, plorava y pégava còps amb so cap quantra una paret, d' un mòdo tan desesperat que causava horró es veurel; jò com som un pòch curiós, no parl de sa ròba, sinó de sèbre ses còses d' ets altres, vatx preguntá que tenia aquell Dimòni tan desesperat; y es guia me respongué rient, qu' allò era efecta de sa pòca experiència que tenia de ses còses del mon.

Axò em picá sa curiositat, y li vatx suplicá me fés es favó d' esplicarmé aquell cás, amb sos séus pormenors; y amb sa cortesia y benevolència pròpia d' un Dimòni, me va fé sèure demunt un sofá, que vos assegur, germans méus, que si ses cadires d' ets Ajuntaments estiguessen tan calentes, no se trobarian tants de pretendents per pò de que se torrásen massa ses anques; però dexem aná ara axò d' Ajuntaments y escoltem lo que contá aquest Dimòni.

—Sa causa des desespero d' aquest Dimonió es sa siguent: El gran *Luzbel*, Rey y Señor Nòstro, el cridá un dia y li doná sa comissió de dú aquí en es fòch etèrn, s' ánima de un forné que a fòrsa de fé es panets petits y ses ensaymades també petites y amb pòch sehim, s' havia fét bastant rich; es a dí, que gran part de dita riquesa era mal adquirida, y per lo mateix si no es volia condemná, la tenia que restituhí, y perque tal còsa no fés, li encarregá el poñís sempre amb so pecat de s' avaricia. Tan bé desempeñava aquella comissió, que ja li parexia que l' vèya pégant sóteles dins una gran caldera plèna de plom fús. Però vat' aquí que s' hi aficá per mitx un capellá catòlich y lográ ferli fé testament, amb lo cual dexá sa part de riquesa mal adquirida perque la féssin de llimosna, ò al manco la féssin dí tota de misses p' es pòbres, y axò fonch causa de que s' ánima des forné se salvás.

Aquí té es desespero d' aquest Dimonió; però éll, com li he dit que té pòca experiència, no veu qu' amb aquest negòci pòt essè que nòltros hey tenguém es doscents per cent de ganancia; perque es forné en dit testament, per vendre aquella riquesa y distribuí es doblés en llimosnes y misses, va nombrá tres *marmasons*, y com s' interés es mala

bèstia, podria essè molt bé que 'n llòch des forné venguessen aquests tres señós dins sa caldera.

Després de tot lo qu' he dit, li vatx volé fé una pregunta, y en efecta li vatx dí:

—Escolt, señó Dimòni: jò aquí he vist de tota casta d' aucells; però no hey he vist cap mariné, y axò m' ha cridat bastant s' atenció. ¿Que deü essè perque tots son bòns?

—¡Oh! (exclamá el Dimòni.) No, no n' hi ha perque no n' hi volem. ¿Que no sab aquell adaji mallorquí que diu, *gent de mà, gent de forca?* Si no n' hi veu es perque no n' hi volem, per pò que sian més Dimònis que nòltros matexos.

Totduna que va acabá, li vatx doná les gracies y vatx sortí a defòra perque allá ja m' hi trobava mal a plè per sa gran caló qu' hey fá.

UN RONDAYÉ.

CONSEYS D' UN IGNORANT.

(ACABAMENT.)

Si ets xocolaté aviat
Pòts tení fortuna féta
Si endevines sa recéta
Y fas feyna en netedat.
Més vaynilla que cacau,
Patata y farina un pòch;
Y un mostradó amb fondo blau
Que ténga còsa que xòch.
Y es parroquians
Vendrán a passes contants.

Si ets pintó, per tení nòm
Pinta un Sant per devoció
A sa Parròquia y es Rectó
El farà mostrá a tothòm.
No t' olvides d' es *Me fecit*,
Y en fé concurs s' Acadèmi
Empeñes p' es primé prèmi,
P' es segon ò pe s' *accèsit*.
O quant nó
Honorífica menció.

Si ets sastre dú es contes bé,
No t' descuyds de s' assantá,
No frisses may de cobrá
Y bastrèu drap si es mesté.
A n' es nòus parroquians
No els afichs sa ginaveta,
Escriu barato ses mans
Y pòsa en doble sa veta.
Que témps després
Podrás prendre pams demés.

Si ets forné procura fé
Que t' téngan per hòmo rich
Prèn es pastadó ben nyich
Y forsut y un bòn palé.
Y es qui donará a pastá
Perque pugan sentirló
Que ténga veu de tenó
Cames tòrtas y es cap plá.
Y per Nadal
Pòsa a n' es rostits señal.

Si ets metge poset a corre
Sense tení ahont aná,
Y per podertè alabá
Qualque pòbre has de socorre.
Totduna que téngues sort
De que t' avís un maniós
Pinteu gròs, féu espantós
Y l' haurás trèt de la mòrt.
Y contarán
Que téns experiència en gran.

Si ets potecari tendrás
Ses drògues de bona casta
Y axí amb més poqueta pasta
Més xarumbo compondrás.
Tendrás fònt y pou ben grans
Y pòts amb rima daurada
Y es vespres tertulia armada
De metges y cirujians.
Y fé contents
Als que téngan més clients.

Si ets mercadé, de passada
Farás rotlet devés Cort
Y has d' aprendre de fé es sort
Y es cégo qualque vegada.
Passetjet p' es Moll, y cuyda
De no aná may ala baxa
Y tén escritòri y caxa
Maldament la téngues buyda.
Y si vius sá
Es téu crèdit crexerá.

Si ets corredó d' es que van
Cada dia a ses Copiñes
No impòrta que compres viñes
Ni tèrra ò possessió gran.
Qu' allá amb un pòch de papé
Tendrás tèrzes y no es broma;
Y en caure animal de ploma
Agafa l' y ploma l' bé.
Y dins un any
Ja serás capcerigañy.

Si ets Notari has de tení
Gran tinté, molta d' oblèa;
Has d' obrá amb prosopopèya
Y gran bata has de vestí.
Tendrás un bufet ben gròs
A n' es cuarto de defòra,
Testimònis a tota hòra
Y cadires de repòs.
Y papés véys
Y quatre llibròts de llèys.

Si ets Missè dona tabach
Des hò a n' es Procuradós,
Qualque pich consultalós
Y fé que tothòm los pach.
Que 'n mirarté de grat élls
Pladetjadós cercarán
Y pagesos te durán
Des més alts, grassos y bélls.
Y tendrás xòts
Per fèstes, y galls y endiòts.

Si ets flassadé comprarás
En gròs sa llana p' es Juñy
Y a ran de má, no molt lluny
Es Juriól l' escaldarás.
Si es textit no t' surt hermós
Axò no t' ha d' enfadá,
Fél bossins y venelós
Per padassos de fregá.
Perqu' es ben èert
Qu' amb tal enjiñy ningú hey pèrt.

Si ets calatraví procura
Anà à vendre cada dia
A un trast de sa Butzería
Vadellèts sense lletjura.

Y en vení es Disapte Sant
Envia un hòmo, si pòts,
A comprá ses pélls des xòts
Que p' es carrés van matant.
Qu' amb tal comprá
Un sòu hey ha que goñá.

Si ets cirujíá has de tení
Una barbería armada
Y en torná barba jelada
De nègre l' has de teñí.

Camina amb so cap ben alt
Y procura tení fetge
Per essè s' amèn des metge
Y es graciós des séu malalt.

Qu' es un papé
Que no es tothòm qui 'l sab fé.

Si fás de mèstre d' escola,
A tots es pares, abans
Que téngan ets infants grans
Los has de fé sa torniòla.

—¿Que ja es séu aquest ninet?
¡Ay! ¡Quin front més despejat!
Ja 'u pareix espavilat
L' hi dich qu' aquest nin promet.
Més es precis
Que d' aná à escola no 'n fris.

Si ets glosadó, à n' es poetes
De fama félos acróstichs,
Escriu à tots es pronòstichs
Parla d' estèls y planetes.

Y si à fòrsa de llimá
Te surt cap péssa d' etzámen
Envialè à n' es Certámen
Primé qu' es presentarà.
Y ben prést
Passarás per hòmo llést.

Si ets Municipal, fé es sord,
En sentí brègues, y es cégo;
Alluñaten una llégo
Y pintalè es mitx de Cort.

Més si vèus que son atlòts
Que no te pòden ferí;
Fé es valent, aficatí,
Y vénta es sábre si pòts.
Si fossen nins
Dulós à n' es Capotxins.

Si ets sereno, canta fòrt
En essè à cada cantó;
Y més tart, cerca un recó
Per posá es téu buch à pòrt.

Devés la una ò les dues,
Qu' es Cabo s' en va à dormí;
Afiquet à un cafetí,
Y à n' es clotell fetí rues.

Y à les tres
Canta més. ¿Qu' ha estat? No rès.

Si ets un forasté, empleat,
Alaba sempre à Mallorca
Y rès més, qu' ella no es xòrca
Per qui enfòra d' ella es nat.

Corre pòts tots es carrés
Sense trabays ni perills;
Qu' es madrasta d' ets séus fiys
Y mara de forastés.

Molt de doló
M' ha costat es sabrerhó.

Si à més de tot lo qu' he dit
Es diumenges vas de galls,
De cusses, bòus y cavalls,
Y jugues y prens partit.
Y contes hònes cassades,
Y taves claus, y flastomes
Fént es bòvo devegadas
Per seguí totes ses bromes.
Jò te promet
Qu' arribarás à essè elet.

Còm à pròva de qu' es cèrt
Quant he dit tú 'm téns à mí
Que perqu' heu he fét axí
Pás per sábi y hòmo espèrt.
Pás per bòn Missè de pòbres
Per enjñé, matemátich,
Poeta, músich, gramátich,
Pintó, químich, mèstre d' òbres.

Però de tot
No 'n sé palada ni brot.

PEP D' AUBEÑA.

ADAGIS PAGESOS DES MES D' AGOST.

Aygo d' Agost, fa mèl y most.
Per Sant Llorèns, figures à quèrns.
Sant Llorèns bañat, es ben arribat.
Sant Bernat passat s' aygo vé de grat.

XEREMIADES.

Don Lluís Fusté mos convidá amb molta finura y galanteria à n' es viatge que va fé dilluns es vapor *Mallorca* à ses *Còves des Drach*. Ses feynes no mos permetéran s' anarhi fént cás omís de ses nòstres ganes; més sabem per un amich qu' hey va essè que tots es qui hey anáren tenguéran un viatge felicíssim y se divertiran de lo més.

Aconseyam à s' Empresa que cada estiu per aquest témps qu' es dies son llarchs y la mar còm òli, combin varios viatges de *recreo* à préus acomodats per totes ses bosses y los anuncihi amb més anticipació per animá la gènt. Que no olvid que podria fé viatges recreatius de moltes castes. Per exemple aná à Barcelona de dia y torná de dia. Doná sa volta à Mallorca fént nit dins sa bahía d' Alcudia, ò à Ciutadela, etc. etc.

Aquella fusta amb una flétxa pintada qu' hey ha en es comensament des carré d' en Cireròl, perque es carros sápigán amb à quina direcció en pòden passá durant cèrtes hòres del dia, ja no serveix de rès perqu' es carretés en passan à tota hòra axí còm vòlen.

Dimars passat à les nòu des dematí n' entrava un dins es carré en sentit contrari à lo que mòstra sa flétxa, y un señó de qui fa fé li va dí:

—Carreté, tornau arrera que no 'n pòden passá à n' aquest' hòra amb aquest sentit.

—Arri, (contestá es carreté.) ¡Que m' ha de dí vostè! Jò ja sé que fás y perqu' heu fás.

—Aquell Municipal vos veurá y hauréu de reculá.

—Si no es més qu' axò, gèns de cuydado 'm dona. ¡¡Arri, Mòro!!

Y fé via, riguentse des señó, y va passá per devant es Municipal sense que li digués rès.

Una de dues. O qu' es cumplescan ses ordés y pach multes qui no les cumples; ò que s' arranch aquella fusta amb lletra mòrta qu' está allá aficada.

* *

Desitjariam que s' Ajuntament posás una Escola perqu' es Municipals hey anássen à aprendre sa cartilla de ses séues obligacions.

Deym axò perque dilluns passat un parey d' algerins eran esplotats per alguns venedós, qu' es témps que los enganavan se rèyan d' èlls y de sa séua lléngo. Y allá pròp hey havia un Municipal qu' heu presenciava y en llòch de corretgí abusos també rèya quant vèya que netejavan sense compassió ses bosses d' aquells pòbres estrangés qu' havian vengut à baratá de bona fé es séus ahorros amb sos nòstros productes.

* *

Molts son es vecins qu' es quèxan de s' oló de sofre que se sént dins Ciutat, sobre tot es dematins y ses vetlades.

Es una oló ofensiva que pud y creym qu' es deguda à n' es cremá carbó de pédra mallorquí dins fogons y brasés destinats à cremá carbó vegetal.

Aquesta oló será tot lo sana qu' es vulga però incòmoda també heu es molt; y tant que dona mal de cèya y atachs de nirvis à ses persones delicades.

Es qui vulga cremá carbó de pédra del país que 'l crem; però que sia dins fogons que reunescan ses condicions de tiro y téngan xamenèyes apòsta y conforme per no incomodá ningú.

Desitjam que s' Autoritat hey pòs remey.

* *

Suposam qu' haurá estat sense volé, però es ben cèrt qu' à sa derrera rifa que se 's féta, en benefici de sa Casa de la Misericòrdia cuyo *sorteo* se fé dimars passat; en llòch de publicarsè 100 prèmis de deù reals no s' en váren publicá més que 99.

Segons notícies fonch que à ses llistes se dexáren dins es tinté es número 14,162.

Sempre convé no esquexá es billet fins qu' ha passat s' any que té de vida.

* *

Segons notícies es pòbres no se pòden morí.

Un dia d' aquesta setmana s' en morí un que no poria esperá torn perqu' es

feya enterrá depréssa. Avisáren es cotxo de caridat y varen dí que no hey poria aná fins à les nou des vespre.

Una bona persona los fé sa llimosna de ses nou pèssetes. Avisáren p' es cotxo de tercera classe y hey pogué aná totduna.

Ara vòltros ignorants treys conseqüències.

CORRESPONDENCIA.

Atenguent à n' es *B. L. M.* que mos enviá D. Lluís Fuster, President de s' *Empresa Mallorquina de Vapors*, y à s' hermosa y ben pensada expedició de que se tractava, várem tení es gust d' assistí à n' es viatge que va fé es magnífich y llaujé vapor *Mallorca* à ses *Còves des Drach*.

Eran les sis en punt des dematí quant es Capitá va pujá dalt es pont y fént sa seña d' ordenansa es vapor comensá sa séua marxa prenguent sa direcció à n' es cap *Blanch*, enfilantló à les sèt y un quart, després d' havé passat s' *Enderrocat*. Més envant trobárem es *Faros de Salinas* y de *Santañy*, tenguent ocasió de veure aquelles praderes d' ahont se trèuen aquelles pèdres que cridan tant s' atenció per lo fines.

A les deu y minuts arribárem à n' es *Pòrt de Manacor*. Mitx pòble estava acampat per aquelles muntanyes esperant s' arribada d' aquell vapor qu' havia de dú tants de Francesos y Catalans, ò sian, segons estavan entèsos, un sis-cents forastés; però, ¡oh desengañy! es pòbres quedáren mostiys quant váren veure sortí solament una cinquentena de persones, que per sa llengo que parlavan váren conexas qu' eran casi tots Mallorquins.

Desembarcats es passatgés mos várem dirigí à ses *Còves*, fént un' estació de passada dins una ténda de campanya qu' es pagesos havian axecat amb quatre pòsts y un's quants llansòls, y allá hey despatxavan casi tota casta de suchs y algunes pastes.

Després d' havé fént s' estació y près un refors, várem entrá à ses *Còves* acompanyats d' una multitud de guies que casi mos sortíran à un per barba. Mos váren mostrá tot lo qu' hey havia de notable dins aquelles hòvedes subterrànies que són una de ses maravelles de Mallorca. Per dins elles trobárem comellás, y gorchs ò *lagos* d' un' aygo tant transparent que si no hey haguéssin tirades pèdres y vist ets esquits de s' aygo, no haguéssim cregut que n' hi hagués. Aquí trobavam pèdres d' un coló que parexia caramèllo, altres que parexian muntanyes de néu de tan blanques qu' eran, més enllá trobávem altres que eran tan transparents que parexian de vidre y altres que tenian formes capritxoses, representant ja una *Vèrge del Pilar*, ja una caseta, y altres mil formes degudes à sa filtració de s' aygo que forma aquells degotissos tan hermosos que mos feyan está amb sa boca badada davant aquell *panorama* tan encantadó, respirant una atmòsfera pura y sentint una fresca agradable.

També vérem sa pedra ahont aquells catalans que fá algun témps s' hi perdéran hey váren escriure es séus nòms acompanyats d' unes paraules tant tristes amb les quals élls manifestavan sa séua impossibilitat de torná sortí y sa séua resolució de morí allá dins de fam y sense llum. Amb una oscuritat completa estavan esperant la fi de sa séua vida, y axí los hauria succehit à no haverlos anat à cercá vehent que e torbavan à torná à la fonda. ¡Pensauvós qui-

na alegría no tendrian aquells pòbres quant abressats y plorant sentíren una vèu que los cridá y los mostrá es camí de sa sortida, salvantlós la vida.

Les dues y mitja eran pòch més ò ménos quant várem sortí de ses *Còves* dirigintmós à n' es vapor després d' haver mós despedit de tota aquella-gént, embarcantmós dins llènxes, reparant abans d' arribá à n' es vapor lo hermós que feya el *Mallorca* dins aquella bahía. Aquest era es primé vapor qu' ha fondetjat dins aquell pòrt.

Quant arribárem à *bordo* trobárem demunt cubèrta una taula adornada amb tot es *lujo* possible y ahont dinárem tots es passatgés, ocupant es Capitá es cap de taula com li corresponia.

Quant dinavam cadascú contava à n' ets altres totes ses impresions que durant sa permanència dins ses *Còves* havia rebudes.

A mitjan diná, que seria devés les tres y un quart es vapor torná prendre es *rumbo* cap à *Palma* acostantsé tant à ses còstes qu' es passatgés poguéran contemplá de pròp aquelles penyes tayades, aquelles arenoses platjes, aquells camps verdosos ahont s' hi vèya qualque caseta y aquelles altres còves d' ahont sortian esbarts de coloms y un altre que diuen d' ets *Ban-deljats*.

P' es camí trobárem es vapor *Mahonés* y mos tornárem ets saludos vapor y vapor per mèdi de sa bandera y es pito, y passatgés amb passatgés amb crits y mocadós al ayre.

A les sis y tres quarts mos trobárem davant es *Cap Blanch* y després d' havé caminat un quartet d' hõra vérem es *Sòl* que se ponía dins la mar paresquent à la primaria un gran cercol de fòch que corria per demunt s' aygo y quant estava mitx tapat-parexia un' arcada per hont s' entrava à derrera allá ahont el *Cèl* y la *Tèrra* pareix que s' unexan y que es lo que diuen s' *horizonte*.

Quant entrárem à sa bahía de *Palma* várem issá totes ses banderes y encenguéram bengales de molts de colós lo qual feya presentá un bòn aspècta à n' es vapor.

A devés les vuyt y mitja desembarcavam admirats de tot lo qu' haviam vist y no ménos de ses qualitats des vapor *Mallorca* que se pòt posá à devóra es millós ayuy en dia construhits, per sa séua bona màquina segons es judici que vá formá d' ella un engiñé mecánich *aleman* que se va prende sa molèstia ò tal vegada es gust de devallá à dins sa màquina y examinarla atentament, quedant enamorat de sa séua construcció y bõna marxa.

Sallimpiesa, es bòn servici y es bòn menjá diuen molt en favó des Capitá des vapor *Don Jaime M. Granada*, hòmo que té un gust y acèrt especial en es desempeño des séu càrrech.

Donám un milló de gracies à n' es President y demés individuos de que se compòn sa Junta directiva de s' *Empresa Mallorquina* y lo mateix à n' es séu inteligent Directó naviero, es mateix témps que los felicitam per s' acèrt y gran interés que se prènen en bé de Mallorca, lo qual aquesta Compañía ja heu vá demostrá à n' es principi, essent ella sa primera que va proporcioná à n' aquesta Illa s' adelanto des vapors y ara últimament amb so viatge à ses *Còves* que sense tenirne obligació ha duyt à cap per més que fós perjudicial à sa Compañía.

Que procur ferné molts de viatges de recreo y que los anuncihi amb més anticipació que nòltros mallorquins som mals de mòure y abans de determinar mós à una còsa l' hem de pensá cent anys.

¡Qu' hey farem! Aquest es es nòstro caracte, y debades farem.

J. H.

PORROS-FEYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—Ase encarat *de xauló* passá.

SEMBLANSES.—1. *En que té coll.*
2. *En que té béch.*
3. *En que té cuartos.*
4. *En que ténen juntas.*

TRIÀNGUL....—*Botes-Bota-Bot-Bò-B.*

PREGUNTES....—1. *Sa des pèu.*
2. *A s' ombra.*
3. *Alenam.*

CAVILACIÓ....—*Campanet.*

FUGA.....—*Que sabs massa per aná à pèu.*

ENDEVINAYA.—*Una clau.*

GEROGLIFICH.

TU JO
JO y TU

UN AMICH MÉU.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s' assembla un cotxo à la mar?
2. ¿Y un calsatí à un xòt?
3. ¿Y un lòco à un Seminarista?
4. ¿Y un martell à una figa?

QUIDAM IGNARUS.

QUADRAT DE PARAULES.

Omplí aquests pichs amb lletres que llegides horizontal y verticalment, digan: sa 1.ª retxa, un lòch ahont hey passán carros; sa 2.ª, uns animals; sa 3.ª, una fruyta molt bona, y sa 4.ª, es nòm d' un filosof.

BIEL DES MOLÍ.

PREGUNTES.

1. ¿Còm pòt essè qu' un fuy sia més véy que sa mare?
2. ¿Qu' es lo primé que fá un quant es mòrt?
3. ¿Quins hòmos hey ha que ténen 4 pèus?

UN AMICH MÉU.

FUGA DE CONSONANTS.

.E.. A.. .E.. . E. .IA..E A.. .O .A.E.,

J. S.

ENDEVINAYA.

Som pòbre y vatx ben mudat,
Som brassé y gast carruatge,
Som sull y ténch molts d' amichs
Qu' à passetjá m' acompanyan.

P.

(Ses solucions dissapte qui vé si som vius.)

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Madò Xamena.—Lo que mos heu enviat ha estat molt bè. Enviamós altres còses y les vos publicarém, basta y prou que sia madona.

Un Amich méu.—De lo que mos ha enviat no tot hey pòt aná. Posarém lo que milló mos parezca. Per axò no s' desanim.

Jaume des Castell.—S' endevinaya es aplicable à moltes plantes. L' haurá de modificá una mica.

Biel des Moli.—Sa fuga es bona. La publicarém. Lo demés veurem d' acomodarhó.

Un Rondayé.—Axi mos agrada. Que mos envihi còses bones. Vostè comensa à fé sa retxa amunt.

Quidam homo ulicujus.—Sa glòsa séua necessita bastante de correcció. Veja si li posará unes remuntes.

13 AGOST DE 1881

Estampa d' En Pere J. Gelabert.